

Kárpáti Magyar Krónika

A Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézet
elektronikus lapja

Kiadja a Magyar Értelmiségiek Kárpátaljai Közössége
Lapengedély száma: 3 T Nr. 188

XX. (VII). évfolyam, 8. (213.) szám. 2017. május 1.

EZ VOLT 2017 ÁPRILIS FOLYAMÁN

ELISMERÉSEK

*A GULÁG-Emlékév alkalmából a Lénárd Ödön Alapítvány kuratóriuma *Gulág-émlékérmét* alapított. Az arany plakettből és emléklapból álló díjat **Veres András** győri megyéspüspök, a Magyar Katolikus Püspöki Konferencia elnöke adta át **Berghoffer Róbertnek**, **Dupka Györgynek** és **Sánczi Ferencnek**, az MKPK székházában. A laudációban elhangzottak szerint **Dupka György** író, költő és helytörténész a malenkij robot és a Gulág történetének kutatásáért, illetve számos magyar emlékhely, többek között a sztálini terror áldozatainak emléket állító Szolyvai Emlékpark létrehozásáért kapta a kitüntetést.

Fontosabb események, rendezvények

2017. április 1. Gitárfesztivál zajlott le Kijevben Magyarország Kijevi Nagykövetsége szervezésében, amelyen többek között fellépett földink, a Budapesten élő **Bernáth Ferenc** gitárművész is.

2017. április 1. „*Átal mennék én a Tiszán...*” népdaléneklési versenyt szerveztek a II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskolában.

2017. április 3. A Kárpátaljai Megyei Magyar Drámai Színházban bemutatták Móricz Zsigmond *Nem élhetek muzsikaszó nélkül* című előadását.

2017. április 4. Húsvéti jótékonyági estét szervezett a FRIGY (Főiskolai Református Ifjúsági Gyülekezet) és a Kölcsey kollégium HÖK-je. Az így összegyűlt adományt a fogyatékkal élő gyermekeket és felnőtteket gondozó hetenyi napközis otthonnak juttatták el.

2017. április 5. 2017-et a külhoni magyar családi vállalkozások évének nyilvánította a Miniszterelnökség Nemzetpolitikai Államtitkársága. A tavaszi Kárpát-medencei körút egyik beregszászi rendezvényén az FBN-H Felelős Családi Vállalatokért Magyarországon Egyesület vállalatvezetői és kárpátaljai családi vállalatvezetők mutatták be tevékenységüket, továbbá kerekasztal-beszélgetésen osztották meg az érdeklődőkkel gondolataikat.

2017. április 3-5. Költészet-napi rendezvénysorozat zajlott le a beregszászi Európa-Magyar Házban a KMMI és a Kovács Vilmos Irodalmi Társaság szervezésében. A költészet-napi programban magyarországi és erdélyi résztvevők kereték fel Vereckét, az útvonal mentén és az emlékműnél verseket posztoltak.

2017. április 5. A beregszászi Európa-Magyar Házban megrendezett irodalmi délután keretében a költészet napja alkalmából Kárpát-medencei irodalmi fórumra került sor. Az eszmecsereben és bemutatkozásban többek között **Pomogáts Béla**, irodalomtörténész, **Dupka György** író, szerkesztő, **Móricz László** az Anyanyelvi Konferencia képviselőjében, **Csordás László**, a KVIT elnöke, szerkesztő, **Lőrincz P. Gabriella** költő, **Farkas Wellmann Endre** és **Varga Melinda** költő, **Szekáry Zsuzsa** festő és mások vettek részt. Az idei költészet napja alkalmat adott arra, hogy emlékezzenek a 200 éve született Arany Jánosra is, aki nélkül nincs modern magyar nyelv és nincs nagyratörő magyar költészet. A program keretében az érdeklődők megtekintették az ArtTisza Művészeti Egyesület és Szekáry Zsuzsanna kiállítását.

2017. április 5. *Fedák Sári* életéről szóló önálló estjével **Szücs Nelli** színművész a Viski Művelődési Házban mutatkozott be.

2017. április 6. *Részek és Párbeszéd* címmel író-olvasó találkozóra került sor az Ungvári Nemzeti Egyetem Humán- és Természettudományi Kar Bercsényi könyvtártermében, ahol a magyar szakos diákok előtt **Korpa Tamás** költő, irodalomtörténész, szerkesztő, a Fiala Írók Szövetségének társelnöke és **Csordás László**, a Kovács Vilmos Irodalmi Társaság elnöke mutatkozott be „kérdés-felelek” párbeszéd keretében.

2017. április 6. A *Fedák Sári* című darabbal **Szücs Nelli** színművész az Ungvári Bábszínházban, majd másnap Munkácson a Latorca-menti Állami Színházban lépett fel.

2017. április 6. **Gönczy Tivadar** festőművész tárlatának megnyitójára került sor a Tiszapéterfalvi Képtárban (György-kastély). A kiállítás elején **Pösze Henrietta**, a képtár vezetője köszöntötte a vendégeket. A festőművész jubileumi kiállítással készült nemrégiben ünnepelt születésnapja alkalmából. Az ünnepség elején **Markó Veronika**, a Mezővári Művészeti Iskola tanárnőjének előadását hallgathatták meg a jelenlévők, akit **Engi Erika**, a Tiszapéterfalvi Művészeti Iskola tanárnője kísért zongorán. **Pál Lajos** népzeneész is felköszöntötte a festőművészt, a kiállítást megtisztelte jelenlétével **Pál István „Szalonna”** Liszt Ferenc-díjas magyar népzeneész, a Magyar Állami Népi Együttes Művészeti vezetője is

2017. április 7. Együttműködési megállapodást írt alá a Kárpátaljai Református Egyház (KRE) által működtetett Kárpátaljai Keresztyén Diakónia Alapítvány és a Szlovákiai Református Keresztyén Egyház Diakóniai Központja Beregszászban.

2017. április 9-10. Író-olvasó találkozó keretében rendhagyó irodalmi órát tartott a Tiszabökényi Általános Iskolában (egykori iskolájában) **dr. Dupka György** történész, szerkesztő ahol gyerekkorában elkezdte tanulmányait. Ezt megelőzően a helyi művelődési házban rendezett irodalmi délután keretében a Tiszabökényi Tisza Csillagkórus színes műsorral köszöntötte a 65. születésnapját ünneplő Dupka Györgyöt.

2017. április 10. A Kárpátaljai Megyei Magyar Drámai Színház előadásában bemutatásra került Zelei Miklós *Hubertusz* című darabja (rendező **Berettyán Nándor**). A főbb szerepekben **Balogh Marianna**, **Kacsur András**, **Szabó Imre** és **Ferenczi Attila** mutatkozott be.

2017. április 11. A Nagyberegi Középiskolában hagyományos költészet-napi szavalóverseny zajlott le a Kárpátaljai Magyar Pedagógusszövetség szervezésében.

2017. április 11. A magyar költészet napja alkalmából az Arany János-mlékév kapcsán a Pro Cultura Subcarpathica civil szervezet III. alkalommal rendezte meg Vers a téren című rendezvényét, amely a II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskola előtti Kossuth téren került lebonyolításra. A jelenlévők többek között közösen olvasták fel Arany János: Enyhülés című versét.

2017. április 11. Az Ungvári Nemzeti Egyetem Ukrán-Magyar Oktatási-Tudományos Intézete magyar történelem és európai integráció tanszékén könyvbemutatóra került sor. A program keretében a szerkesztők „A Kárpát-medencéből elhurcolt magyar és német rabok nyomában Orosz földön és a Kaukázus országaiban” című, a Szolyvai Emlékparkbizottság kutatóműhelyében készült tanulmánygyűjteményt mutatják be. A kötet a 2016. november 18-án Makkosjánosiban rendezett nemzetközi emlékkonferencia anyagait tartalmazza. A kötet szerzői: **Bimba Brigitta**, **Dupka György**, **Csordás László**, **Korszun Olekszij**, **Kosztjó Gyula**, **Marcsák Gergely**, **Marosi István**, **Matkovits-Kretz Eleonóra**, **Mádi Bianka**, **Tóth Mihály**, **Zubánics László**. Köszöntőt mondott **dr. Zubánics László** történész, az Ukrán-Magyar Oktatási-Tudományos Intézet dékánhelyettese. A Gulág Emlékbizottság támogatásával megjelent könyvet **dr. Dupka György**, a Szolyvai Emlékparkbizottság kutatócsoportjának vezetője mutatta be. Közreműködtek **Csordás László** és **Mádi Bianka**, a kötet szerzői.

2017. április 11. A magyar költészet napja alkalmából a Beregszászi Városi Könyvtárban **Shrek Tímea**, **Lőrinc P. Gabriella**, **Csornyij Dávid** és **Marcsák Gergely** közreműködésével irodalmi közönségtalálkozóra került sor. A rendezvény elején saját műveikből olvastak fel részleteket. Ezután kötetlen beszélgetés kezdődött a szerzők és a közönség között **Shrek Tímea**

moderálásával. Zárásként **Marcsák Gergely** adta elő **Farkas Wellmann Endre** *Trónfogaló* című megzenésített versét.

2017. április 11. A Kárpátaljai Megyei Magyar Drámai Színházban a közönség Gyevi-Bíró Eszter rendezésében Az ördög három arany hajszála című meseelőadást tekinthette meg. Szereplők: **Tarpai Viktória, Ferenczi Attila, Béres Ildikó/Orosz Ibolya, Ivaskovics Viktor, Kacsur András, Szabó Imre, Vass Magdolna, Domáreckájá Júlia, Kacsur Andrea, Sótér István.**

2017. április 15. **Majnek Antal** munkácsi megyéspüspök húsvéti üzenetben jókívánságait fejezte ki az egyházmegye minden hívének és minden jóakarátú emberének.

2017. április 18. Tojásgurítást rendeztek a Tiszaháti Tájmuzeumban (Tiszabökény, Fogarassy kúria) Húsvét harmadnapján. A húsvéti ünnepkörhöz számos népi játék kapcsolódik, amelyek közül kiemelt helyet foglal el a tojásgurítás. Ez a régi népi hagyományt honosították meg a pétefalvai, bökényi és forgolányi tanintézetek szervezői Póószé Henrietta képtár- és múzeumigazgató koordinálásával. A rendezvényt megtisztelte jelenlétével **Tóth Bálint**, Péterfalva polgármestere, **Dupka György** Tiszabökény díszpolgára, a KMMI igazgatója is.

2017. április 19. Húsvétal kapcsolatos helyi szokásokat mutattak be a nagyberegi tájházban.

2017. április 20. Tizenöt éves az *Együtt* című irodalmi-művészeti-kulturális folyóirat. Ebből az alkalomból a Beregszászi Járási Könyvtárban irodalmi rendezvényre került sor. A rendezvényt **Dupka György** a folyóirat felelős kiadója nyitotta meg. Közreműködtek a folyóirat szerzői: **Vári Fábián László, Csordás László, Lőrincz P. Gabriella, Shrek Tímea, Kovács Eleonóra, Csornij Dávid és Bartha Gusztáv.**

2017. április 20. Beregszászban a városi művelődési osztály szervezésében az idén is megrendezésre került a művészeti együttesek, csapatok szemléje a Beregszászi Városi Művelődési Házban.

2017. április 20. A Pro Cultura Subcarpathica meghívásának eleget téve **Kürti László Csalás** című legújabb verses könyvét mutatta be a beregszászi főiskola Fodó Sándor Kulturális Központban.

2017. április 21. Beregszászon a Kárpátaljai Megyei Magyar Drámai Színházban bemutatták *Mátyásnak tüköre* című táncjátékot a Délikert Néptáncgyüttes és a Félegyházi Táncszínház előadásában.

2017. április 21. Az UNE 4. sz. kollégiuma műfüves pályáján sikeresen lezajlott az I. Kárpátaljai Magyar Kollégiumi Focitorna az Ungvári Nemzeti Egyetem Magyar Tannyelvű Humán- és Természettudományi Kara szervezésében. A programot dr. Spenik Sándor dékán és Rezes József, a megyei közigazgatási hivatal nemzetiségi és vallásügyi osztályának vezetője nyitotta meg. A körkörös bajnokság résztvevői a II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskola Pásztor Ferenc Szakkollégiuma, az Ungvári Szent György Katolikus Kollégium, az Ungvári Nemzeti Egyetem 4. számú kollégiuma, az UNE MHTTK képviselőiben a matematika szak diákjai, valamint az UNE orvosi karán tanuló színes bőrű vendégcsapat voltak. Az egész délutánt betöltő program az ünnepélyes díjátadóval zárult. A Kárpátaljai Magyar Oktatásért Alapítvány által felajánlott serlegeket, érmeket és okleveleket Ivan Korolj rektorhelyettes, Vida László, az Ungvári Magyar Főkonzulátus vezető konzulja és dr. Zubánics László, a KMOA elnöke adta át a helyezetteknek. A győzteseket köszöntötte dr. Spenik Sándor dékán és dr. Dupka György, a MÉKK elnöke. A program késő este, bográcsfőzéssel ért véget. A rendezvény a Kárpátaljai Magyar Oktatásért Alapítvány támogatása révén valósult meg.

2017. április 22. A Kárpátaljai Magyar Cserkészszövetség védőszentjünk, Szent György napján az idén is megrendezte a Szövetségi Cserkésznapot Beregszászon.

2017. április 22. A Panoráma Világklub kárpátaljai társelnökei Csongoron szerveztek jó hangulatú találkozót. Az egybegyülteket többek között köszöntötte **Lovas Ilona**, a kárpátaljai társklubok magyarországi társelnöke, aki üdvözölte a megjelent társelnököket: **Baksa Tibort** (Csongor), **Poloncsák Róbertet** (Ungvár), **Grigora Évát** (Nagyszőlős), **Szatmári Violát** (Mezőgecse), **Pallagi Ágnes** (Tiszapéterfalva), **Máté Jánost** (Nevetlenfalu), **Kerekes**

Györgyöt (Nyugat-Magyarország) képviselőjében. A kulturális műsorban felléptek Verbőc néptáncos gyerekei, a művészeti iskola tanárai és **Sarkadi Anita** igazgató vezette népi zenekara, Mezőgecse Kékviola néptáncgyűttes táncosai, a tiszabökényi Tisza Csillag Kórus és mások. A kulturális bemutatkozást a Csongori Művészeti Iskola tanítványainak hangulatos előadása zárta. A társelnökök klubjának tagjai legközelebb augusztus utolsó vasárnapján a Mezőgecsei LekvÁrfőző Fesztiválon találkoznak.

2017. április 22. Történelemvetélkedőre került sor a KMPSZ szervezésében a II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskolában.

2017. április 22. Szórványban élők szavalóversenyét bonyolították le az Aknaszlatinai Bolyai János Középiskolában a KMPSZ szervezésében.

2017. április 23. A reformáció 500 éves évfordulója tiszteletére ünnepi istentiszteletet tartottak a kárpátaljai protestáns egyházak Beregszászban, a helyi református templomban. A Beregszászi Református Egyház Kamarakórusának fellépése után az egybegyűlteket a szervezők nevében **Héder János**, a Kárpátaljai Református Egyház (KRE) főjegyzője köszöntötte, majd a felekezetek előjárói osztották meg gondolataikat a jelenlévőkkel: **Vaszil Rajcsinec** püspök, az Evangéliumi Szabadegyházak ukrain szövetségének vezetője, **Zán FÁbián Sándor**, a KRE püspöke, **Viktor Hripta**, a pünkösdisták megyei vezetője, **Ivan Kondor**, az Evangéliumi Keresztény Baptisták Szövetségének kárpátaljai püspöke. Köszöntőt mondott **Buhajla József**, Magyarország Ungvári Főkonzulátusának főkonzulja, valamint **Babják Zoltán**, Beregszász polgármestere, majd **Borzási István**, a krasznai magyar baptista gyülekezet lelkésze hirdetett igét.

2017. április 25. A New Yorkban élő **Mermelstein Péter**, a kárpátaljai magyar zsidók baráti körének vezetője megbeszélést folytatott **Dupka Györggyel** a *Ne ítéljétek...! Zsidó népiértés, antiszemita üldözés Kárpátalján a náci és a kommunista eszmék nevében (1938-1991)* című könyvének újrakiadásáról és egy emlékmúzeum létrehozásáról az ungvári Váralja utca egyik épületben, amely az üzletember tulajdonát képezi.

2017. április 25. A Magyar Nyelv Múzeuma 9. születésnapja alkalmából, valamint Arany János születésének 200. évfordulója tiszteletére *Teremtő anyanyelv* címmel szavalóversenyt hirdetett felnőttek számára. Az Ungvári Nemzeti Egyetem Magyar Filológiai Tanszékét **Vaszecska Karina** és **Gulyás Márk** hallgatók képviselték. Az ünnepélyes megnyitót követően a versenyzők elszavalták az általuk választott költeményeket, balladákat. Különböző tematikájú, s előadásmódú verseket hallhattunk, melyek által mindannyian gazdagabbak lettünk. Az eredményhirdetésre a délutáni órákban került sor. Vaszcseka Karina harmadéves hallgató dicséretben részesült, a zsűri döntése értelmében Gulyás Márk negyedéves hallgató pedig második helyezést ért el (felkészítő tanárunk dr. Nagy Natália docens). A résztvevők utazását a Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézet támogatta.

2017. április 26. Szép Ernő *Lila ákác* című színházi előadására került sor a Kárpátaljai Megyei Magyar Drámai Színházban.

2017. április 26. Feledhetetlen folkocsmát és táncjátékot szervezett a Sodró együttes és a Pro Cultura Subcarpathica civil szervezet a II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskola átriumában.

2017. április 27. Magyarország kijevi nagykövetsége szervezésében az Ukrán Zeneművészeti Akadémián közös folklórkoncertet adott a Szalonna, a Técsői Banda és az Aknaszlatinai Trió. Ezt megelőzően Csernyihivben idézte meg Kárpátalját a Magyar Állami Népi Együttes kísérezenekarát vezető **Pál István Szalonna** bandájával és más kárpátaljai népzenei együttesekkel.

2017. április 28. Beregszászban a helyi társulat bemutatta Kányádi Sándor: *Kétszemélyes tragédia* című művét.

2017. április 29. Tizedhatodik alkalommal rendezték meg Ungváron a Kárpátaljai Református Énekkarok Találkozóját. A református templomban idén húsz kórus gyűlt össze.

2017. április 29. Budapesten a Magyarság Házában a *Tánc és lélek: a magyarság megtartó közösségei* program keretében mások mellett fellépett az eszenyi Ritmus Néptáncgyűttes (művészeti vezető: Szabó Tibor).

2017. április 29. Gyermekszínházszók megyei találkozója zajlott le a Kárpátaljai Megyei Magyar Drámai Színházban a KMPSZ szervezésében.

*Az Arany János-emlékév keretében a Kárpátaljai Magyar Könyvtárosok Egyesülete (KMKE) Magyarország Beregszászi Konzulátusának támogatásával a magyar költészet napja alkalmából szavalóversenyt szervezett a tanuló ifjúság számára. Az első fordulót, amelyben a Beregszászi és a Nagyszőlősi járás diákjai mérték össze tehetségüket, az elmúlt héten tartották Beregszászon, a Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézetben.

*A kelet-ukrajnai harcokban megsebesült ukrán katonák művészeti terápia keretében készült alkotásaiból nyitottak meg kiállítást Hajdúszoboszlón, a Hotel Aurumban.

*Új rózsahölgyeket avatott a 2013-ban alakult a jótékonyssággal is foglalkozó Kárpátaljai Rózsahölgyek Társasága. Az éves beszámolóval egybekötött ünnepségnek a Beregszászi Magyar Konzulátus díszterme adott otthont. A rendezvényt megtisztelte jelenlétével **Békésné Lukács Angéla** és **Gara Katalin** konzul asszonyok, valamint **Orosz Ildikó**, a II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskola rektora. A beszámoló után következett az új rózsahölgyek felavatása. Kilenc hölgy jelezte részvételi szándékát, számukra az eskü szövegét **Mező Dianna**, a Kárpátaljai Rózsahölgyek Társaságának elnöke olvasta fel. A rendes tagokon kívül **Orosz Ildikót** és **Gara Katalint** a társaság tiszteletbeli tagjává választotta.

*A Pro Cultura Subcarpathica civil szervezet és a Klebelsberg Kulturkúria közös szervezésében Beregszászban is láthatták az érdeklődők Hedry Mária Zrínyi Ilona című monodrámáját.

* Súlyos betegség után életének 74. évében elhunyt az ungvári születésű, Beregszászhoz számos szálon kötődő **Szepesi Attila** Babérkoszorú-díjas és József Attila-díjas költő, író, publicist.

*Rákóczi-napok programsorozat keretében *Veres Péter-emlékkiállítás* nyílt és képgyűjtemény átadó ünnepségre került sor a II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskola Esztergom termében.

*Negyedik alkalommal rendeztek Nemzetközi Magyar Matematikaversenyt, amelynek idei szervezői a Kárpátaljai Magyar Pedagógusszövetség (KMPSZ), a II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskola és a GENIUS Jótékonyági Alapítvány.

*Az ELTE BTK Magyar Nyelvtörténeti, Szociolingvisztikai, Dialektológiai Tanszéke és a II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskola Magyar Tanszéki Csoportja közös szervezésében Nyelvészeti szösszenetek címmel szimpóziumot tartottak a Rákóczi-főiskolán.

*A magyarországi Pallas Athéné Domus Concordiae Alapítvány anyagi támogatásának köszönhetően öt új szaktanterem, illetve számos technikai fejlesztés került átadásra az Ungvári Nemzeti Egyetem Magyar Tannyelvű Humán- és Természettudományi Karán.

*Magyarország Ungvári Főkonzulátusának támogatásával magyar nyelvű csoportot nyitottak Ungváron a Jalinka (Fenyőfácska) Óvodában.

*Tizennyolcadik alkalommal rendezett hittanversenyt a Beregszászi Görögkatolikus Esperesi Kerület április elsején Palágykomorócon.

*Megnyílt a Nyíregyházi Egyetem Ukrán Nyelvi és Kultúra Intézeti Tanszék, ahol **Greza István** kormánybiztos tartott avatóbeszédet. Az ünnepi eseményen felavatták Udvari István professzor emléktábláját is.

(Forrás: KMMI, MÉKK, Facebook, www.karpatalja.ma, www.karpatinfo.net, www.karpataljaturismus.info, www.zakarpatya.net.ua)

Szerkeszti a szerkesztőbizottság:

Zubánics László (elnök), Dupka György, Szemere Judit, Lőrincz P. Gabriella, Fuchs Andrea.

Megjelenik: havonta két alkalommal.

Az elektronikus újság irodalmi, művészeti híreket, információkat tartalmaz.

A levelezési lista nyilvános, ahhoz bárki csatlakozhat

Archívum: http://kmmi.org.ua/books?menu_id=9&submenu_id=30&booktype_id=5